

24
LASKA NADWORNA
KORONNA,

Ná Pogrzebie

JASNIE WIELMOŻNEGO

Ję Mei Pána

P. ADAMA Z KAZANOWA

KAZANOWSKIEGO,

MARSZAŁKA NADWORNEGO KORONNEGO
Borysowskiego, Soleckiego, Koźieńickiego, No-
wotárskiego, Biełickiego, Wareckiego, &c. &c.

STAROSTY.

W Wársawie w Kosetele S. Janá.

Przez

W. X. KONSTANTEGO NA JWANICACH JWANICKIEGO
Kanonika Luckiego, Kaznodzieie Ordynariynego Naiásnięyszego
KAROLA FERDINANDA Krolewica Polskiego y Szwedzkiego, Bi-
skupa Plockiego y Wrocławskiego, Xiązęcia Cpolskiego
y Raciborskiego.

PODNIESIONA,

Anno Domini 1650. die 12 Ianuarij,

Wzátutrz po defonżeniu Seymu.

Phot. 4562

W WARSZAWIE,

W Drukárnię PIOTRA LLERTA K. I. M. Typogrąphá.



25532 I

J A S N I E W I E L M O Z N E Y

Jey Mł.

P. H E L Z B I E C I E

S Ł W S Z C Z A N C E K A Z A N O W S K I E Y

M A R S Z A Ł K O W E Y N A D W O R N E Y

K O R O N N E Y,

Borysowskiey, Soleckiey, Bielskiey, Koźie-
nickiey, Nowotarskiey, Wareckiey, &c.

S T A R O S C I N E Y.

Pániey mnie wielce Młówey.



Ilaby to ná zuchwála śmierć było, kiedyby człowie-
kowi nieśmiertelności przywilej, w Kancellaríey
niebieskiey aktykowany wydrzec miała. Wprá-
wdzić się ona z niepojęsna družyna swoia ná to
zawodzi, y wśytke impreze obíaca, aby nie tylko samego z
świata zgladzić, ale też imie tego wieczney niepamięci popio-
łem przyypać mogła. Ieśże jednak tego nie dokazała ná-
temi, których nieumieralacy dobrego przyziaciela affekt, z tey
śmiertelności kurżawy otrząsnąć y światu pokazać umie.
Tak sobie obiecował po miłym Przyziacielu Aurelius C. sarz,
kiedy ostatnie zegnaiac mówił. Etiam si per mortem a tua
subducatur praesentia, non est aequum ut excidere a me-
moria patiaris. Nie zawiodłli się ná tym, nie pytam się.

Ale widze, że nie zawiodł sie na swoiey nadziei Iáśnie Wiel.
możny I. M. P. Adam z Kázanowa Kázanowski, Márszałek
Nadworny Koronny, Borysowski, Solecki, Kozienski, No-
wotarski, Bielski, Warecki, Starosta, a miły Małżonek Wm.
moiey Mciwey Paniey, kiedyś prawie na contrápunkt z
śmiercią idac, nie dała ieypociechy odnieść, y swego dokazać.
Albowiem lubo ta okrutnica przemogła ciało, y zaśpiała sobie
wzięta, nie mogła iednak niepamietnym zaśypać popiołem
wdzięczney w Koronie pamiatki iego, któraś Wm. M. M. P.
y kosztownym, a rzadko widanym Pogrzebem, w oczach cale-
go Królestwa na Seym zebranego, istotnie odżywiła, y Łasce
Nadworna, przez śmierć o ziemię uderżona, wprzód na Am-
bonie Warszawskiej przez mie niegodnego Kapłana, a potym
po wśytkiey Koronie przez Drukarską prasę, podnieść affekto-
wała. Już tedy pobożney intencyey Wm. M. M. P. czyniac
dosyć, podnośze z prochu te Łasce, y wielkimi Cnotami Nie-
bośczykowskimi ozdobiona, prezentuje Wmci M. M. P. nic
nie wątpiac, że długo w oczach ludzkich świecić będzie y go-
dne nieśmiertelności dzieła Niebośczykowskie wiekopomney
odda potomności. A ia przy tey Łasce oddaie sie Łasce Wm.
M. M. P. w Warszawie 15 Ianuar. 1652.

Wmci moiey Mciwey Pániey

Nianizhy slugá y Káplan

X. KONSTANTY IWANICKI
Kánonik Łucki, K. K. I. M.

Extendit manum, tenens virgam, & percussit puluerem terræ. Exodus 17.

Wyciągnął reke Laske trzymający, y uderzył proch ziemi.

Dopiero ja dnia dzisiejszego domyslać sie pozynam / co to był za sekret / z którym Bog Wszechmogący wyprawił konfidentą y Kąznodzieie swego Izaiasza / do iednego z Pánów Syonskich / Pobożny Sluchacza. Miedzy innymi punktami instrukcyey iej Boskiej był też ten. Mittet te Deus quasi pilam in terram latam & spaciosam, ibi morieris. Izai. 22 Kuci toba Bog / iako pila do ziemi szerokiey y przestroney / á tam vmrzeż. Dziwna zaiste sprawa. Także to skaspy w slowia Kąznodzieia Pánstki / że go aż informować y máteria ná Kazanie pisać potrzeba? także to niepoistni y Pánowie Syonscy / że im lekkimi y dziecinnymi podobienstw Prawda vmijać y wdawać musi? Nie to. Ale chciał Bog wszechmogący tym prostym / lecz istocnym abrysem odmalować codziennych rzeczy podslonecznych alteracya. Iako lekka pila / im wyżej záleci / tym potężniej o ziemi uderzy; tak mizerny człowiek / im sie wyżej szczęściem wniesie / tym go niżej przeciwna poraża fortuna. Tolluntur in altum; vt lapsu grauior ruant; iako pila chyblim letem swym / z masy na

mieysce / z reku do reku czesto przelátuie / ták cżłowiek
 z beżeścią w beżeście / z przygody w przygode vstáwí
 nie sie sñuie. Nunquam in eodem statu permanet. *Jú*
Job 14. to pilá / poty oczyszñabia / póki w oczách lata / á skoro
 wótrzewiste západnie chwastry / užeż tam zginie ; ták
 cżłowiek / póki mu żywót y zdrowie przyswíeca / poty
 każdemu wózieczny y mily / á skoro západnie in regio-
Isai. 9. nem vmbrae mortis, áż z Psálmista Pánstam nárzeka :
Psal. 30. Oblivioni datus sum tanquam mortuus a corde, Owo
 zgotá iáto pilá ludzie zábarria / ták sobie Ludit in huma-
 nis Divina potentia rebus. Proße / ázac to nie igrysko ?
 Kiedy siedzac sobie pod Báldáchinem beneplaciti lui
 Pan Naywyzszy tákowa czyni Distribute : Kládzie ná
 głowy Korony / rozdáie Berlá / wóziowa Pálluße / dá-
 ie Pástoraly / conferuie Pieczęci / podawa Buláwy / pod-
 nos : Lastki / rozwiá Choragwie / á po maley chwili /
 przysle strážnego Executora swego / smierc / ktora bez
 respektu / ledwie włożone straca z głowy Korony / las-
 me Berlá / zdziera Pálluße / depce Pástoraly / tlucze
 pieczęci / odbiera Buláwy / kruszy Lastki / zruja Chora-
Job 1 gwie ; á cżłowiek ná to miecznie cyt / tylko padşy ná ko-
 láná wyznáwáć musí. Dominus dedit. Dominus abs-
 tulit. Sicut Domino placuit ita factum est. Pan ták ros-
 skázal / wola to swieta iego. Coż tego zá przyczyná ?
 co zá Sentencja Boska ! Wyráźnie Psálmista Pánstki
Psal. 9 epowiáda *Psal. 9.* Ut sciant gentes, quoniam homines
 sunt. Aby ludzie wiedzieli że sa vłomni / że máia nád so-
 ba

ba takiego Pána/ który iedneyże godziny/ y podać może
 gubernu Państwo y Prowinciy/ y wnetże odiać może.
 Kreował niegdy Bog wŃŃchmogacy MoryŃŃŃ Dirc^{Exod. 4.}
 Ktorem ludu Izraelskiego/ dal mu laske w reke. Virgam
 hanc tolle in manu tua. Subtelny Caietan^{Caietan.} pyta/ ná
 co tá Laska MoryŃŃŃowi? ázaby bez niey nie mogli wrzei
 du swego odpráwić? y odpowíada/ że Laska byl to
 znák przelożenia swá. Ad hoc vt sensibilibiter homines ag.
 noscerent, quod ille faceret miracula. Ambroży S.
 lib. 2. de Officijs cap. 4. te Laske názywa verbum adiecti^{Ambros.}
 uum, regale, plenum potestatis, insigne imperij, iednym^{lib. 2. de}
 słowem/ Laska znák godności. Alie ledwo MoryŃŃŃ^{Offic.}
 pocznie te Laske piástowác/ káza mu ía polozyć. Proij-^{c. 14.}
 ce virgam in terram. cisni tá Laska o ziemie. Skádže
 ták predka odmiáná? dopiero Laske piástowác póczał/
 ieŃŃŃe sie íey nie nápatrzył/ ieŃŃŃe íey w reku nie zágrzał/
 á iuż ía ma perzucić? Wzony ieden wieku náŃŃego
 Morálistá z okázyey słow Ambrožego S. powíada.^{Ioã. del.}
 Vt sciret Moyses virgæ non fidendum esse tanquam du-^{la Hage.}
 raturæ, Dignitas enim aliquando deponenda erat. Aby^{Ambros.}
 MoryŃŃŃ nie bárzo vsal lasce swoiey/ pámietáiac ná to/^{lib. 4. in}
 że y Laska znák godności/ y godność sámá nie dlugo/^{Luc.}
 wieczne byly. Co niegdy z MoryŃŃŃem/ to wlasnie
 wczynil Bog wŃŃchmogacy z námi/ temi czasy. Widzie,
 listmy nie raz Laske Nadworna Koronna w tey Bázylis-
 ce Páńskiey podniesiona/ rum miedzy ludźmi czyniaca/
 widzimy ía dnia dzisieyŃŃego zálosnie ná tey Trunnie
 polo-

L A S K A

położona / y podobno pomyslamy sobie / iako ta Laska
wypadła z reku Jásnie Wielmożnego J. M. P. Adama
z Kázánowa Kázánowskiego / Mārshalla Nadworne-
go Koronnego / Borysowskiego / Soleckiego / Bielskiego
y innych Stárosty: o czym łatwie sie dowiemy / iesli
wprzód zrozumiemy / iako ja godnie piastował. Tā
bedzie māterra Kázánia moiego. Naprzód / pod ty-
tulem Moryżbowym pokaże / iako sie Jásnie Wielmo-
żny J. M. P. Adam z Kázánowa Kázánowskiego spes-
bial do Laski Nadworney / á to bedzie w słowach: Ex-
tendit manum; Potym / iako ja godnie w reku swoich
piastował. Virgam tenens. A náosłátek / iako ja polo-
żył. Percussit puluere terræ. Przychodzi mi tu ná-
pámieć Mārshalkowski iednania audientey zwyczaj.
Wderzáia laska w ziemię / y mowia / wciście sie: Wde-
rzyła iuż śmierć laska w ziemię; wiec Wy wciście sie/
prośe / á ja w imie Páńskie zacząnác bede.

NJe záraz Moryżbowi dano Laskę Izráelską do re-
ku skoro sie publika bawić począł / Pobożny Siuchacz /
ále wprzód dlugo w expectatiwie chodził. Extendit ma-
num. Zwyczajny to proceder Máiestatu Bostkiego /
że lubo iest wielkim ofulatem / nie tylko powierzchownie
zna wšytkie dworu swego subiecta, ále też scrutatur cor-
da, wiec co sie w łogo wlewa: á przecie nie záraz pro-
mowuie ná godności / ále praxio Examine dobrze spro-
bowawšy / y zrozumiawšy ná co sie kładznidzie. Mam
tego

też dowód w Piśmie s. Załadał ten niebieski Architekt
 okazała machine swiata/ niepodobna rzecz była dac na-
 gane/ albo w Inwentey/ albo w dispositiey/ albo w pro-
 portiey. Omnia fecit in numero, pondere, & mensura.
 Wbytko iako pod snur/ iako pod linia: Wbyscy niebies-
 sey Indzienierowie przyznali to/ że Bene omnia fecit. A
 przecie sam w sobie iakoby nie kontentuiac sie dzielem
 rąk swoich/ każda z osobną sztukę bierze na Exámen/ y
 probuie iesli w czym modelu iego Boskiey nieystąpiła.
 Na przykład/ stworzymyśy swiátkość, Exáminuie iesli
 dobra/ á kiedy Vidit quod esset bona, dopiero Diuisit à
 tenebris; stworzymyśy ziemię/ exáminuie / á widzac
 quod esset bonum, rośkazuie/ Germinet terra herbam vi-
 rentem; stworzymyśy drzewa owoc niesące/ exáminu-
 ie/ á widzac quod esset bonum, zażywać pozwala. De
 omni ligno paradysi comedes. A tak pelno tego na pier-
 wsey karcie metryki iego Boskiey obaczycie/ że każde-
 go stworzenia wprzód probuie/ dopieroż na swym
 mieyscu sadza. / Pytania Theologowie/ co tego za przy-
 czyną? na co ta proba y Exámen kreatur Boskich.
 Miedzy insemi Oleaster tak sie wmarwia z Pánem.
 Nunquid Domine opus tuum malum est, aut in eo de-
 fectus aliquis inueniri potest, vt examine opus sit. A na
 coż tam proba tedy sam Bog rzemieślnikiem. Wzony
 Philo Żydowin *libro de mundi Opificio*, te wynalazł przy-
 czynę: Quia propter vicinitatem inductura erant confu-
 sionem contentionibus de principatu mutuis pertinaci

Gen. 1.

Oleaster

Philo de
mundi
opificio.

ambitione luctam appetentia. Władzilyby się były (po-
 wiada) stworzenia o pierwie miejscu; ciemność chcia-
 łaby rzucić światłością/ wodą panować nad ziemią/
 Pamięć certowałyby z drzewy: ztym opatrny go-
 spodarz Pan Bog/ wziął ich na exámen/ y które były
 godniey się wyżej/ a podley się niżej posadził. Własnie
 tak sobie począł Bog Wszechmogący z swoimi kreātu-
 rami/ iako począł mądry Collatorowie z Concur-
 rentami. Otworzy się iakie znaczne vacans, pingue be-
 neficium, aż concurrentow do niego pełno/ każdy z nich
 Extendit manum, iedni krewnościami/ drudzy zasługá-
 mi/ drudzy alleguiá obietnicami; co z niemi czynić/ aby
 żadnego nie odrzucić/ odsyłając ich ad forum competens ná
 Exámen/ aż iaki taki niesfáiac sobie/ woli Expectátiwy
 wstąpić/ woli insey poczekać okázyey; a iesli nie wstąpi/
 Exámen godniey sięgo pokáže/ owemu dádza/ drudzy
 z niczym póyda do domu. Albo wiec iako dostátni Ku-
 piec/ przyniosá mu zá towar niemála summe złotá/ álic
 on bierze szalki/ y iaki taki czerwony złoty wázy/ który
 dobry to z nim do szalky/ a nieważne ná stronie oddá-
 da. Tak Bog Wszechmogący z kreáturami swemi po-
 czyna/ próbuie y wázy/ a według godności miejsca ná-
 zna. Macie to wyraźnie v Dániela Proroká/ Pie-
 dy b r d e m u Báltházárovi powiedziano. Appensus es
 in statera, & inuentus es minus habens. Rozumiano o
 tobie żeś był toś/ ále widze siła niedowážaś.

Jakoż słusnie to Bog Wszechmogący czyni/ aby
 náu

Simila.

2. Sim.

Dan. 5.

nauczył niższe sublellia, takowymi mieysc pierwszych nie
 zasadzając/ Porzych naturą na ostatnie osadziła Fores
 mna o tym. *Reg. 5. cyram Historis.* Zbudowali Philo
 stynowie Państwowy Kościół w mieście Azotum / na *Reg. 5.*
 samym wielkim Oltarzu postawili białą nązwane
 Dagon/ stoi mile Idolum pośi godnieyszego konkurrens
 ta nie ma/ iedna rąza wniosła do Kościoła Arkę Pań
 ska/ na tymże Oltarzu podle białą postawia/ aż
 ono białą nisko leci na ziemi/ y nieoprze sie aż y progu
 Kościelnego. Wważcie słowa Historiey świętey. In
 uenerunt Dagon iacentem super faciem suam in terra co
 ram Arca Domini, caput autem Dagon, & duae palmae
 manuum eius abscissae erant super limen, porro Dagon
 solus truncus remanserat in loco suo. Dziwne iakies
 paradoxum. Dagon (powiada) leżał na ziemi przed
 Arką Pańską/ głową y rece iego przy samym progu/ a
 przecie Dagon został na mieyscu swoim/ iakoż to rzecz
 podobna/ iesli na ziemi leżał toć nie był na swoim miey
 scu/ bo mieysce iego było na Oltarzu; a iesli na swoim
 mieyscu/ toć nie mógł być w progu. Hugo pisac na
 to mieysce powiada/ że dobrze napisano/ iż Dagon le
 żac y drzwi na ziemi był przecie na swoim mieyscu/ bo
 mieysce iego własne iako prostego białą ną mieć być
 na ziemi/ a Słazym Pańsk y przysłało na Oltarzu.
 Wiec aby takich konfuziy y wpadkow nie było/ rze
 ba koniecznie y z kreaturami y z konkurrentami przed
 podaniem godności na Examen. Podźmyż y my
 przed.

przed oddaniem Lasti Izraelskiej z Moyżesem na
Exámen.

Naypierwszy punkt Exáminu Kándidatá káždego
jest ten / áby sie wywiódł kto jest / iesli ma iuspetendi.
Ioan. 1. Jan święty póki rezydował ná pußcy / żaden o niego
nie pytał / skoro sie zbliżył nád Jordan ku Jerozolimie /
álic do niego Legácyra obe Dworu. Tu quis es? Zbá-
wiciel náß lubo cały żywot z ludźmi konwersował / á
przecie dopiero w Jeruzalem v Dworu spytano go.
Ioan. 14. Ostende nobis Patrē! Tóć podobno y Moyżesowi ná-
ßemu przyjdzie sie wywodzić / kto jest / z kąd jest / ktoreg
Domu / ktorey Fámiliey? Nie potrzeba. Jáwná jest Pá-
rentellá Moyżesowá w Metryce Páńskiey / troško ále
wyrażnie opisał Duch S. Rodzicow iego / kiedy mówi
Exodi 2. Egressus est vir de domo Leui, & accepit vxo-
Exo. 2 rem stirpis suæ. Xóćiec y mátká Moyżesowi byli z po-
kolenia Leui. Tego to domu Moyżes ktorego przodek
Gen. 34 sámowót tyłko z brátem Symeonem do miásta Sy-
chen wpadßy wßytkich obywatelów w pień wyściná-
li / y Krolá samého ná plácu položyli. Tego to domu
Moyżes / z ktorego Jákob Pátryarchá nie raz do Dicer-
reá Egypci Legácye wyprawował. Tego to domu
Moyżes / z ktorego obral sobie Bog Wßechnogacy
czuynych Pásterzów, meżnych Xycerzów / goracych
inienia swego zcátorów. Dosřć competenter ná pier-
wszy punt odpowiedział Moyżes / podźmy do dru-
giego.

Rozumieia niektorzy/ że dzielność y meſtwo iure
 ſucceſſionis ſpada na potomki/ y powiadaia/ że Kawa-
 ler oćiec / nie ~~widząc~~ syna podſzytego tchorzem : tak
 rozumiał Rzymſk. Poeta kiedy mowił. Fortes crea-
 tur fortibus & bonis, eſt in iuuentute eſt in equis Patrum
 virtus, nec imbellem feroces progenierant aquilae colum-
 bam, Boże day to zawsze prawda była. Atoli y w po-
 litycznych Hiſtoryach czytamy/ że Kawalerá iednego
 żoná/ náwiedzáiac chorego w obozie małżonká ſwego/
 nieſpodzianie powiła mu syná właſnie pod ten czas kie-
 dy w bebny do potrzeby wderzono; po wygranej w-
 tárczece znida ſie Ofſcieroowie/ winſzuiá mu syná/ y za-
 raz prognostikuia/ że będzie wielki z niego Żołnierz/ bo
 ſie w obozie wrodził; podroſcie Pan młody/ áż lepiey
 kieluſki po ſtole ſytkuie/ á niżeli działa rychwie/ częſciey
 ná tańcach á niżeli w Bańcach/ kſtalniey oſiada z Sá-
 dánápalem táwe pod kadziela/ á niżeli z Macedonem
 Konia pod chorągwiá. Poeta ieden ſmieiać ſie z nie-
 go nápiſał.

Horatius

Reinold

Credebat pateras non tympana reddere murmur.
 Rozumiał (powiada) kiedy ſie robił że to nie w bebny
 wderzono/ ale w kieluſki y ſillenice zádworiono. R-
 P. ſmo ſ. nie iednemu ten appendix przydaſie. Non am-
 bulauit in vijs patris ſui. Zaczym nie zawsze to pewna/
 aby Rycerz po Rycerzu náſtępowal. Aleć mogło to
 kiedy wchybić/ niech było w Mazyſſu/ ktorému ſá-
 mę ćwiczenie do Rycerſkiej ſkoly powodem było. Tak

Exo. 2.

sie rzecz ma. Z pewney przyczyny ktorey sie Exodi 2: doczytacie/ ia dla krotkości nie wspomina/ wyprawili Rodzicy Mozyseá na wodę w strzyneczce iedney do brze zaśkiewionej y obwarowanej / aby zaśpłynął tam kiedy go fortuna zaniósł / z daleka iednak Marię sie strze iego poglądać kazali/ doślad sie obroci/ y kiedy przypłynie. Grzegorz s. N. ssenski aplikuje to do pilney

Gregor:

Nif. lib:

de vita

Moysi

Edułacyey dziatek / y mowi. Arcula ex diuersis asseribus compacta, est doctrina ex varijs disciplinis, in vnum collecta, quæ supra fluctus vitæ fertur, nec mergi patitur. Dobra Instrucya dziatek iest to strzyneczka obwarowana/ ktora utonac nie da/ ale do bezpiecznego przynieś sie brzegu; iako przeciwnym sposobem/ że ludzie mto/ dzi na wężym/ na cnoćie/ na dobrej sławie; a co na wielka y na zbawieniu samym niepowetowane cierpią naufragia, domyslic sie łatwie/ że im na opatrzonej scho/ dzilo Educaciey. Rozgrały sie swawolne chłopietá

4 Reg. 2.

na przedmieściu Bethel / y poczciwego staruska Eli zeuśá znieważyli słowy / rozgniewany tym despektem Protok Páński/ rozkazał dwóm niedźwiedziom aby one dzieciá rozżarpiły. Pyta sie Iustinus Mártyr/ czemu tak surowie dziecienna płochość ten káśt wyflugo/ Páński vkaral. Odpowiada. Vt in filijs patres

Iustlin:

M. marty

qua, 30

quorum illa culpa erat propria plecterentur: pueri enim à parentibus didicerant Prophetas contemnere, & idcirco de liberorum castigauit parentes. Nie tak dalece dzieci winne byly iako Rodzice/ od ktorych sie dzieci słyszy

wo,

woli nęczyły; non Parentes sed peremptores: za tym
 słuźnie y tych y owoych starano. Ostrożnie by w tey
 mierze byli Rodzicy Moysesowi / Ktorezy z domu wy-
 prawicnego syna pilnować nie przestali. W czym wy-
 różnie Lipománus. *Lipomán.* Expositus infantulus curæ quidem
 Dei committitur, sed tamen humana non cessat sedulitas,
 non enim semper opus est miraculis. Zápłynął tedy
 Bezśleswie Moyses do glownego Miasta w Egypcie/
 tam sie naużami zabawia. By / ziemie Nadyánska ná-
 wiedzil / z ktorey tała w rzeczách odniosł experiencya/
 iakiey w on czas mieć iego potrzebował. Godzien te-
 dy y z tego punktu Lasti Izraelskiej / że miał dobra mło-
 dosci Institucye. Obaczymy záslugi iego.

Wielkich Honorow nie dáia tylko dobrze zasłužo-
 nym / Moyses do Lasti Izraelskiej Extendit manum;
 což za merita iego: Moglby tu Moyses długimi Re-
 gistrami merita Dziadom / Pradziadom / Naddziadom
 swoich prezentować / ale widge woli swoia własna pi-
 śac sie ochota. Womdziej czasu iednego przed palac *Exodt 2.*
 Pharaonow / postreże wielka oppressia Izraelczykow
 swoich / y żalem wrodzionym wyinie sie o krzymde ich.
 Wzjednili Egypstiano odważnie zabije. Przydaje Jos *Iozeph.*
 zephus Żydowski Historyk / á z niego Euzbivs Enis-
 senus lib: 9 de prap: euan. że Moyses zebrał By / i má-
 ty poczet ludzi / miasta Maroe dobre / grubych Ehyro-
 poro kilkátroć porócił y aż do lat czterdziestu dzielen
 Xycet skini zabawiał sie: á potym w doyrzali m: etu
 z wiele

Ensch:
 Emiff:
 lib: 9 de
 prap:
 Euan.

z wielkim domem spowinowacił sie biorąc córke Jethrá
Madiánity. To wszystko Moryzebow do otrzymánia
Łaski Izraelskiej przepárament. Czas iuż nam obaczyć/
ieżeli tymiż stopniámi przybędź do Łaski Nadwornej
Koronnej Jásnie Wielmożny J. M. P. Adam z Ka-
zánowa Kazánowski.

Nie trzeba mi tu seroko wywodzić zacnego pro-
dzenia iego/ gdyż in Patria mowie. Znázne są w Kro-
niákach/ znázne w Metrykách znázne w różnych Przy-
wileiákch wysokié zaślugi Párentelle iego. Dosyć ná-
mie kiedy powiem/ ze starożytne Domu tego Kleynoty/
nie táł po mármurowych ściánách/ nie táł po złotoni-
tych kpałérách hástwowáno/ iáko po wysokich nieprzyia-
cielskich wieżách/ po twárdych łbách y kátkách pogań-
skich ostrym żelázem rysowano. Domu tego lubiećta
táł Męztwie iáko Bialogłowskiej plci żadnego przy-
stópnosci niechybióby stopniá/ niezym niespléćane-
nie swoje wielkopomncy niesmiertelności podály.
Domu tego Syn káždy umiał godnie osiesć y koniá
w boju/ y kzezsto Senatorskie w pókoju. Trzech Jch
M. P. P. Kazánowsky z Domu swego ráchuiá Het-
mánów Koronnych/ z ktorých káždy męstwem swoim
ná osobliwy w Oycyznie gratitudinis zárobil colossum.
Niedzy inšemi w Roku 1382. Dominik Kazánowski
iáko świadczy náš Páprocki / obaczmyby wielki insule
Prusałow ná Kazimierzá Wielkiego Króla y Pána swe-
go / pod Zamkiem Choynickim / iáko drugi Horáci

Co

Cocles/ most zrzucił/ wbył i impet nieprzyjacielski na
 sobie wytrzymał / a potym odważnie przepłynął / y
 zemdlonemu w potrzebie Pánu Konia swego dodał / y
 do Bydgoſzcy ſzeſliwie doprowadził. Drugi ná-
 ſzy już pamięci/ Marcin Kázanowſki Hetman Polny
 Korony/ przy bołu Naiáſnieyſzég Władysław IV.
 Króla y Pána Náſzego/ Cuius memoria ſit in benedi-
 ctione, pod Smoleńſkiem tak ſtáał/ iáko áni meźni
 ſektorowie/ áni odważni Serpionowie/ áni waleczni
 Annibalowie gáſow ſwoich nie ſtawáli. W inſzych
 wbytkich tego zacnego Domu ſubiektách to rzekę / co
 Kzymſki nápiſał Hiſtoryę o pulku Samnitow. Legit
 virum vir. Máz po mežu náſtepował/ wyrodka w tym
 Domu nie było. Pięknie tedy ten ſbroyny Máz w
 otwartej Bramie z Mieczem ſtoiacy / dzielnoſć y Me-
 ſtwo Ich MM. pp. Kázanowſkich conterſektuie: á-
 le mu do tego oboſiecznego Mieczá przydaymy Klucz
 złoty/ poniewáż Archikámerárſki Urząd w Domu Ich
 MM. powtorzony od godney pamięci Zygmuntá Ká-
 zanowſkiego Wycá do Náſzego ſzeſliwie przenioſł ſie
 Márſzałká: ktory nie tylko w Koronie godnie odpra-
 wił/ ále teſz przy bołu Niezwyciężonego Ceſárzá Chrze-
 ſciáńſkiego/ ktoreg był Intimus Cubicularius. Wiec y
 ten Mlynſki Kámién przypomina mi odwagi Liniey ięg
 Mácierynſkiej. Symboliſtá ieden odináłowawſzy
 mlynſki Kámién tak mu dał inſcriptia: Non mihi, ſed
 tibi. Nie ſobie ále ludźſom Mlynſki Kámién pożyteczny/
 nie

Linus.

Symbolus

nie sobie pożytku ale miłej Oyczyźnie całosci y sławy
 bułali Ich mm. pp. Wąrszawiecy/ na ten czas kiedy
 boynie krew swoje rozlewali. Ale podobno przecie
 to moiej bladej professey/ kiedy wdzieram sie w vrsząd
 Oratorow politycznych. Wiec do własnych spraw
 Niebożczytowskich powracam.

Educatia iego lat młodych taka była iakiey każdy
 Syn Koronny affektować winien / odprawiały do
 morze nauki Rudimenta, do wyższych postępował / z
 ktorych iako miodoniosna pszczołka rozmaite zbierając
 słodyczy / Oyczyźnie pożytek gotował: Znaly domo-
 we Tryony / widziały y Cudzoziemskie Horyzonty / że
 Młodzi Polscy / ani po Cnote / ani po nauce w odlegle
 zajeżdża Prowincye / ale w domu tego dosyć mając /
 obcym ochotnie vżycza.

Tu już stawia mi sie przed oczy odwazne przysługi
 iego / na ktore gdy pogladam przypominam sobie / że
 sila Moyzeßowi do dobrego serca pomogła conwers-
 sacya Dworska / o czym Abulensis wyraźnie mowi:

Abulen. Commoratio Moyſis in palatio Regis ad hoc fuit utilis,
 vt Moyſes vrbaniſior atque audacior euaderet. Moyzeß
 ode Dworu wyſzedł y politycznięſzy y meżnięſzy: że
 v Dworu vczę polityki / a co za dziw / własne to ieſt tey
 ſkoly obieſtum, ale żeby v Dworu meſtwa nabrywano /
 niewiem iako to rozumieć / chybaby tak iako ſie traſiło
 Dawidowi Regum 23 przyidzie Dawid miedzy Dwo-
 rzan Saulowych / y nadſtawia vchą / a oni ſobie o con-

tentacyey Żołnierstkiey rozmawiała/ y przy Kapireſy do
 nich ſpyta. Quid dabitur viro, qui percusserit Philistaeum?
 Co tu za zwyczaj w waszego Dworu/ daćgli tu co do-
 brze zasłużonym/ czyli tylko obietnicami zbywaia/ á kto
 inſy przed nimi wgaſia? Odpowiedza mu. Hac da-
 buntur viro. Zápcw ~~nie~~ ^{nie} dáda nie zátrzymáia / byle ſie
 kto odważył: Odważył ſie Dawid / y ſwego doſkázał.
 To wiédzicie iáko Dáwidowi do dobrego ſercá zabáwa ^{1 Reg. 22}
 Dworſka pomogła / kiedy mu ſpem prámij uczyniła.
 Taſci poſpolicie bywa/ lubo ro kim wrodzona znaydzie
 ſie do ſlawy ochotá/ ale kiedy ia gratitudina zágrzewáia
 tym przedzey roſcie y ſilá doſkázuie. Nápatrzył ſie z inſo
 doſci ſwey godney pám: J. M. P. Márſzałek náſ / kiedy
 przy boſu Náiaſnieyſzego Władysławá IV. wiédział
 ieſt káżdego hoyna reſá Pánſka do odważney Emulá-
 cyey zágrzewáia/ á zá tym y ſam piáſtuie Vſárſka Ná-
 dworna Choregiew wypráwił ſie pod Chocim / ztám-
 tad nie záležał polá przeciw Guſtawowi do Prus / á
 potym pod Smoleńſt záwſe przy boſu Pánſkim táſ
 ſlawáiać iáko prawdziwey Márſá Sármáckieſ pullus.
 Niewiem co zá przyczyńá bylá Żołnierzom Dawido-
 wym do tego/ że Páná w Obozie nie rád zi wiédzeli/ kie ^{2 Reg. 18}
 dy ochotny Pán nápieráł ſie z niemi/ mowili mu: Non
 exhibis. Nie poydzieſ ty z námi / my ſámi bez ciebie te
 wojne odpráwiemy. Podobno dla tego / że Pánowie
 y Potentáci powinni byé bázſiey ſpectatores & pra-
 miatores ludzi Kycerſkich/ á oni záſ zdrowia Pánſka ſ

propugnatores , y iuz to nie Kawaler ktory cęsta aż go
Pan przywiedzie / aż przed nim z bronią do Nieprzyjaciela
poścocy / á iesli ieższe y za ochotnym Pánem nie
trafi / toć iuz y chleba nie godzien . Nie potrzebował
godney pámieci J. M. P. M. K. k. Excitatorow tás-
kich / ale sam z ochoty swojej nie raz z Chorągwią kre-
dencował / chcąc sławę pierśi za honor y dostojenstwo
Pánstwie zastawniac . Aleć gdybym miał wósyttie dzieli-
ności y miestwa iego reprezentować stázye / nie godzi-
ny / ale dnia całego musiałbym na Kazanie potrzebo-
wać.

Do tych kramowych zabawach czas mu težbyło do
poкою domowego/ ktory kiedy zaczyna przybiera sobie
za nieodmiennego przyſtlych fortun ſwoich Towarzy
ſtwa/ Jśnie Wielmożna Jey Mł Pania Elżbieta Słu
żanka Woiewodzańska Trocka/ z ktora zaraz pociąga
w Dom ſwoy/ Prześwietne Korybutowski Łuny/ ſtą
rożytnę Tyſtkiewiczskich Gwiazd ſplendory/ y inſze
znaczące co przednieyſzych Domow y ſamiliy/ tak w Ko
ronie iako y w Wielkim Kieſtwie Litewſkim Luminaria.
Kzeczcie mi/ coż tu ma ożenienie do Laſki/ co za przepa
rament do godności? Jać nie wiem / ale wspomniony
ode mnie Philo ſydowin *libro de Iosepho* napisał. Opor
tebat futurum Reipublicæ Adminiſtratore præexerceri
in rebus Oeconomicis, nam & domus quædam eſt com
pendiaria Reſpublica, vnde diſcimus eum eſſe aptum Ad
miniſtrationi publicæ qui erat aptus diſpenſationi dome
ſtick.

slica. Jednym słowem / Kto w domu dobrym gospodarzem / ten może bydź w Rzeczypospolitey godnym Dignitarzem. Znáczny wam był Nieboſzczykowski porządek domowy / znáczna iego w budynkach / w Czeladce / w codziennych zabawách y we wſytkiey prywatney Oeconomiey ordinacya / czym wſytkim do wieſtſzych diſponował ſie rzadow. Kádbym tu przypomniał wdzięczne y żadney inuidiey chmura nie západłe przez lat Beſpaſcie pomieſzanie Wáſze / Jáśnie Wielmożna M. P. Márſzałkowa / ále boie ſie ábym oćieżáley Izámibárziey nie káwił zrzemice twoiey / to tylko powiem co Łukáš s. o pierwoſzych nápiſał Chreſcíanách. Erat cor vnum, & anima vna. Jedno ſerce Wáſze / iedná duſzá Wáſzá byla / widzieć to było wprawdzieć cały czas zgodnego pomieſzania Wáſzego / ále miánowicie przy oſtátnim punkcie Nieboſzczykoſkim / kiedy iego chorobá twoim złym zdrowiem / iego ſteſkania twoim wzdychaniem / iego śmierć ledwie nie twoim kónczyłá ſie ſkonaniem. Jedná ſe otrzy iuż z oczu obſite Izy twoie / záhámu y boleſci pełne fontány / á te ſobie bierz poćieche / że wſytkie chęci / vſługi / y pracowite Poło iego zdrowia ſkárzenia twoie / ſowitymi z niebá záwdzieczy faworámi. Kónczac te pierwoſzą częſć Kazania moiego / dekretycie proſbe / ieſli ten nie ſuſſnie Extendit manum do Laſki Nadworney / Ktoreg y zacne Wrodzenie / y przyſtoyna Edukacya / y odwážne w Wyczynie pro-mowowały vſługi / á ia tym czasem dáley poſtepuie.

Exod. 7. Dano już zasłużonemu Lasce Moysesowi/ale przy oddaniu zinventowano lata iego. Oetoginta annorū erat Moyses. Coż maia lata do godności? *Lipoma.* porwiada/ że maia. Ad ardua negocia mittendi sunt senes qui multa experientia didicerunt quae agenda sunt: nam iuuenes hominum ludibrio paterent. **Poważne** godności ludziorz wważnym maia byż rozdawane/ aby płochość nie przyšla na to na co przyşedł nierozsądny Koboam/ kiedy zbytnią ostentacya władzy swoiey gubernio Pánstwa Izraelskiego marnie vtrácił. *3 Reg. 12.* Wleć minie y to przy odbieraniu Lasce Moysesowej nie cieşy/ że samże Moyses przed nią vcieka. A coż naylepşego czyniş Moysesu przed tą Lasce vciekaş do kroy sie drudzy mocno vbiegáia/ tego sie boiş o co inni pókornie prosić beda/ nie pokázuy po sobie tego że sie Lasce chroniş/ bo wnet tego zwabiş że ia po robie vprosi: Coli tego zá przycyna że vcieka/ mowi Hystorya świeta. Virga versa est in colubum ita vt fugeret Moyses. Lasca obrociła sie w węża/ záczym vciekać musiał. O nie iednemuż rzady stána kośćca ro gardle/ nie iednego iáko iádowity węż vłaska. *Sydon.* *Apol. l.* *2. c. 13.* Apolinaris wspomina/ że Maximus Patronius różne przebieżawşy Drzedy na dyrectiey dworu Cesarstiego mizeranie zginął/ słowa sa Autora. Cum ceteros Aulicos honores felicissimè percurrisset, ipsam Aulā turbulente rexit, nam cruentavit illum fortunae diu leocinantis perfidus finis, qui virum vt scorpius vltima sui parte lesit.

Porożnych godnościach szesliwie odprawnionych / ssa
 ma go Lasta Nadworna okrutnie zjadła. Przypos
 mniacie tu sobie nieślesliwego Amána / Ktory przy di
 rectiey Dworu Asweroweż zgingal / stawcie przed oczy
 y Daniela / á obaczycie że go tąż directia miedzy lwy o
 frucne poprawila. Daczym y Moyzeż że wcieta przed
 ta lasta nie dzia / boi sie pasć na iadowite inwidiy lu
 dzkiey zeby. Alec przecie jest sposob na tego weża / mo
 wi Bog wśechmogacy Moyzeżowi. Apprehende cau
 da eius. Weźmie Moyzeż weża za ogon / aż lasta postaa
 remu lasta co dopiero straszny w reżem byla ; á wśyt
 ka odmiány przyczyna na ostrożnym wieciu. Stephā
 nus Cantuarien: in allegorijs ták na to conceptuie. Cau
 da est finis potestatis, quam quisq; tenere debet, vt memōr
 sit quod ipse qui iudex est aliorū, in fine à Deo iudicabitur,
 & ita per considerationem finis coluber redibit in virgam,
 hoc est, potestas in directionem. Kto przy godności pā
 mieta na koniec żywota swego / tego godność nie vsta
 si jako węż / ale wladza iego w lastawa obroci sie direc
 ctia. Piastował tedy Moyzeż laste nie tylko w oczach
 Izraelstich / ale też w oczach Pharaóna swego / ale piā
 stuąc na káždey publice pāmistał aby lasta wężem nie
 byla / aby tego zbytnia iurisdiction nie wrażila / y ták za
 słuzyl sobie ná to Elogium. Moyses vir erat mitissi
 mus super omnes homines qui morabantur in terra.
 Wosmiadza go w tym one d. sgufty / Ktore od niego sfo
 nego Pospolstwa dydore stiego ponosił / á przecie ni
 gdy

Steph.
Cantuarien:
Allegor.

Num: 12

1 Hebr. 8. gdy na oppressyę bliźnich tey swoiey iurisdictioniey nie za-
 żywał. Paweł s. ad Hebr. 8. też laske ktora Dawid na-
 żywa / Virgam directionis; on is zomle Virgam Equita-
 tis, laska sprawiedliwosci. X słusnie boć też Moyses
 nie tylko był rzadzcą / ale też y Sedzia / przy sadach ie-
 dnak swoich tak ta laska władał / że iako Ojciec vossy
 Oleast. Rectitudo virgæ rectitudinem animi iudicis designabat.
 Znać to było na ten czas kiedy sadził onych Balwo-
 chwálcow. Zaweźmie się Moyses na sad surowy pro-
 zi Dekretem / alie mu w oczach stanie cielec złoty a Moys-
 22 Exo. 22 zesz co ná to? kiedyby tak ten cielec złoty trącił ná ię-
 sady / toby cielecá zá wine wzięto / á balwochwálcow
 málo co skarano / ale że ná Moysesá trącił / nte dáł sie
 Moyses žádnym respektem vvodzić. Jużem tu chciał
 lastki Moysesowey odbieżyć / alie mie trzeci tytuł zatrzy-
 mal. Psálmista Pánski w Psal. 109. introducie dru-
 109 Pf. 109 Pánov z soba rozmáwiáacych. Dixit Dominus Domi-
 no meo, miedzy inšemi rozmóvání byla też tá. Virgam
 virtutis tuæ emittere dominus ex Syon, dominare in me-
 dio inimicorum tuorum. Kiedy powiáda Náywyšy
 Pan / poláże w Syonie láske cnoty tvoiey w ten čas
 ty pánuj nád nieprzyiáciolmi tvými; iáko by chciał mo-
 wie / nie to Pánsťvo kto dostátekámi svěci / nie to kto sie
 wysoká Jurisdictiona szyci / ale ten kto má Virgam vir-
 tutis. Coś w ten sposob Paweł světy nápomíná
 2 Tit. 7. Tytusa vevníá svého. In omnibus te ipsum prabe bonú
 exemplum, in doctrina, in integritate, in gravitate ver-
 bum

bum bonum irreprehensibile, vt is qui ex aduerso est ve-
reatur nihil habens malum dicere de nobis. **Żnączna**
była **Moyzešomá Cnotá wšedzie / ále y w ten čas**
kiedy Egiptškich Czárovnikow nie moca ále łágoš
dnosćia swoia zwycięzył / że mu pyzyznać musieli. Di-
gitus Dei est hic.

Powróćmyż iuż od Łastki Izraelskiej do Łastki nášey
Nadworney. Moge rzec / że vciekał przed nią goš
dney pámieci Niebošczył P. Máršalek náš Nadwor-
ny / gdyż nie z táka iey zábiegał pilnošćia z iáka drudzy
Łolo wysokich biegaia Drzedow. Politył ieden con-
currentow o godnošći názwat Rybaťami / snadź dla
tęgo / że oni nie záwše siećiami / nie záwše Ryb dostá-
ia y wedámi / ále pod čas zámaciwšy woda ládá naš
czyniem ná brzegu dostána / táł niektorzy zámaca Wiá-
ra / zámaca Rzeczapospolita / zámaca y sumnieniem
własnym / byle w onym odmacie cołowiek vlowili.
Nie tego był Geniuš J. M. P. Máršalek Nadwor-
ny / nieubiegał sie z obráza sumnienia do godnošći / ále
czekał áž mu z Wielowładney reši Pánškiej podobna
była. A wziawšy w reke te Virgam directionis, táł
nią władnał / że nikogo ná świecie nievrážil. Poła-
zano z niebá Jeremiašowi foremna dobrego Direktora
figure / ná ktora on zápátrzywšy sie záwola. Virgam
vigilantem ego video. Widze Łastę czuiaca y ostrožna /
bo oczypelno. Ostrožna była ná ten čas Łastá Na-
dworna Máršalká nášego / bo z pilnošćia vpátrowál

Simile

Jerem. x

aby nikomu mężem nie była. Zasłużyła sobie też Łaska
y ná Tytulum aquitatis, albowiem bez respectu/ bez in-
teresse, á zá tym y bez mántámentu Sady iego Már-
załkowst'e bywały. Powierzył był Elizeusz Prorok
łaski swoiey Giezemu pácholeciu swemu / aby umárłé
4 Reg:4 wskrzesił: Tolle baculum meum in manu tuá, & vade.
& pones super faciem pueri. Idzie Giezy/ połóży łaskę
táť iáko mu kázano/ áż umárty postátemu leży áni sie-
ruży. A chcecie wiedzieć/ czemu tá łaská teraz nie oży-
wia umarłego / przeczytawcie sobie / iáko ten Giezy
wiodł sie corruptia/ wzięł duo talenta argenti od Náhá-
mána Syryjskiego. Nie czyniac cudow Łaski Sado-
we/ nie ożywiaia obumártey sprawiedliwosci / kiedy
sa w rekách lákomych / w rekách corruptiámi zepsowa-
nych. Łaská náša Nadworna iáko w swoiey direc-
tcey godnie podniesiona była/ táť przy Sadách Már-
załkowskich bez mántámentu zostawála. Godná y
trzeciego Tytulu/ ábysmy ja názwali Virgam virtutis,
albowiem godney pámieci J. M. P. Márzałek Drząd
swoy ozdobił wysokiemi Cnotámi / ktore gdyby miał
wyliczáć/ nowa legende musiałbym zacząć / to tylko
powiem/ iż znał dom Pána nie zgroży/ ále z dobroczyn-
ności / ználi vbodzy Dycá z osobliwey Bezodroblivo-
ści / znály sieroty Opiekuná z wrodzoney iego sklon-
ności / ználi bliscy y dálecy przyiaciele y sasiedzi Bez-
rość bez przysády/ státek bez powagi/ ludzkość bez zá-
marżczenia twarzy/ uczynność bez rozrzutności / na-

bożeństwo bez testliwosci; iednym slowem/ znali w
 pocztwym życiu iego Virgam virtutis. Przyznał mu
 to sam Naiásnieyſzy Máiestat Pánſki/ kiedy wważy-
 wſzy wierne wſługi/ codzienne prace/ y doyrzale Cnoty
 Márſalká ſwego/ od Laſki Nadworney promowo-
 wał go ná Woiewodztwo Krákowſkie/ kore mu vige-
 ſima tertia Iunij w Roku bliſko przeſłym Bezodrobliwie
 conſerować raczył: ná co ia pátrzac beſpiecznie záwo-
 láć moge. Felix Patria, in qua linteo remunerationis ſu-
 dores laborum terguntur.

Pátrzáliſmy do tych czas ná Laſke Nadworna pod-
 niesiona/ obaczmyż ia w prochu polożona. Niemála
 ziednał ſobie Eſtimácyá ſwiatobliwosci Moyzeſz/
 przez to że ſie z ſwoia Laſka nie drożył/ ledwie mu rze-
 czono: Proijce virgam in terram, áż laſká iuż ná ziemi.
 Nam to podobno ad intender dáie/ ábyſmy vmieli wſy-
 tlich ſwiátá tego honorow/ ſplendorow/ wynioſtoſci
 ſłuſzna czynić eſtimácyá/ kiedy owo ládá fortuny fátwo-
 reł ták ſobie wyſoko ſácuujemy/ że ſie od niego y przy ſá-
 mey ſmierci wywiązać y wyplatać niewmiemy. Piſe
 Páludánus/ że wielkiemu Alexandrowi dárowány był *Palud:*
 taki kámién/ ktory ná Bali polożony bárzo ſilá wáżył/
 á ſkoro go prochem potrzebniſiono/ ták ſie lekim ſtawał/
 że práwie żadney wagi w ſobie niemiał. Właſnie ták
 poſtepuie z námi ſwiát/ kládzie ná Bale Bona fortuna,
 znázne vrodzenia/ wyſokie zpowinowácenia/ obſite
 bogáctwá y doſtátki rozmaíte/ Honory y Altece ſwoie/

a my to wysoko ścaciemy / y mówimy / że Beatus popu-
 lus cui hac sunt. Przyjdzie też śmierć / rzuci na te perły
 y kaniaki nasze garść prochu / aż owe tak drogie / tak bo-
 gacie skarby nasze za kwartnik nie stoia. Zamiennaw-
 sie czasu iednego w retiracie swoiey Pánstkiey Krol Iz-
 raelst. Salomon / wziął przed sie inwentarz w-
 sztych fortun swiata tego / a przebieżaw-
 sy wymyslem / y porzą-
 dnie zregestrowaw-
 sy / konkludował tak v siebie. Su-
 pergressus sum omnes qui ante me erant in Ierusalem, &
 omnia quæ desiderauerunt oculi mei non negavi eis, nec
 prohibui cor meum quin omni voluptate frueter. Mam
 (powiada) dostatek w-
 sztych iako żaden przede mna
 nie miał / czemuż tego nie mam zażyć? Kiedy tak serce
 swoje do zażywania swiata zachęca / alic málusieńka
 consideracya iako prosek nań przypádnie / y przypomni
 mu / że to w-
 sztko co on ma przed oczyma / koniec swoy
 mieć będzie; aż Krol propositum swoje do swiata skłoni-
 ne mieni / y sam sie exhortuje. Quid frustra deciperis?
 Nie day sie oszukiwać nie day / dušo moia / niew-
 fay tym
 pozornym marnego swiata obludom; y zaraz przyda-
 wa. Tædult me vitæ meæ. Czemuż to? bo proch śmier-
 telności przytrzasnął te w-
 sztkie splendory. Ze tedy y
 Moyżesz ochotnie składa Łaskę swoie na ziemię / znąc
 że pamiętał / iż y sam predko miał sie obrocić w ziemię.
 Psalmista Pánstki w-
 czyniaw-
 sy compáracya rządow Bo-
 skich y ludzkich / tych słow zażywa: Reges eos in virga
 ferrea, & tanquā vas figuli confringes eos. Boże moy-
 si:

widzieć ia/ że wšyscy swiata Monarchowie máia laſki/
 máia Jurisdictionie ſwoie/ ále laſká twojá miedzy nimi
 ieſt żełazna: kiedy nią wladnac poćnieſz wšytkie inne
 w proch y perzynie obroćiſz. *Auguſtyn 8. lib: 12 de Ci-*
uitate Dei ták rozważa te ſłowá. *Regis tantum coeleſtis Auguſt:*
lib 12 de
Cui: Des.
 virga ferrea eſt, Regum terreſtrium virgæ fragiles, pro
 pterea additur, tanquam vas figuli confringes eos. Jeżeli
 ſłabe y wlonnoſci podległe/ á iákoż ná nich wſpierać ſie
 możemy/ iáko przy nich wbeſpieczác ſie mamy. Dwa
 ſzał to częſtoćroć v ſiebie godney pámieci J. M. Pan
 Márſzałek náſ/ á znáieć znáomego oblude ſwiata/ żył
 iáko by w vſtawieczney rumácyey/ á zátym nieſtráſna
 mu bylá nowiná ſmierci. Tu przypomnieć muſe/ że
 nie iednáka ieſt fantázya ludzka/ iedni ná poſełká ſmiera
 ci okrutnie ſie lekáia/ á drudzy go ochotnie z rák Bo
 żych przyimuia. Dáć znác Bog wſzechmogacy Sau
 lowi przez Sámuela/ że miał predko vmrzeć. Tu & fi
 lij tui eras mecum eritis. *1 Reg. 28*
 Aż Saul ze ſtráchu ná ziemię
 pada y mdleie. Cecidit Saul porrectus in terram, exti
 mperat enim verba Samuelis, & robur non erat in eo.
 Wpewnił Izáiaſz Prorók Ezechiaſz Krolá/ áby ſie ná
 ſmierć diſponował. Præcipe domui tuæ, morieris enim
 tu, & non viues. Aż Ezechiaſz iáko dziećko pláče. Fle
 uit Ezechias fletu magno. *4 Reg. 20*
 A kiedy oſtátniego poſełká
 ſmierć do godney pámieci náſzego wypráwił Már
 ſzałká/ nic ſie nie lekáł/ ále ochotnie y pobożnie ná záwo
 łanie Pánſkie gotował; rozumiem te bydz przyczyne

Siedza ná przykład dway więźniowie w niewoli Po-
 gánstkiey / posądza iednego ná okup / drugiego osadza
 ná Gálery / zámowia ná nich aby wychodzili z wieże /
 ow co sobie wolność kupił z ochotą bieży / ale ten niebo-
 rać drugi ociaga sie bázno / bo wie że ná ciężką niewola
 skazány. Wiedział snadź do siebie ten náš pobożny
 zmárty / że in libertatem filiorum Dei wychodzi / dla teg
 ochotnie do swego sie szczęścia pospieszał. Ale gdyby
 w nász / mielibysmy czym skłópliw drogę iego wymo-
 wić. Wspomina Surius / że do S. Dunstána Arcy-
 biskupa Kántuarijskieg przyšedł Aniel z taką nowina:
 Dunstane veni in coelum. Odpowiedział S. Arcybiskup:
 Cras ibo, hodie concionabor. O gdyby to nam wolno
 było śmierci replikować: porwałabyś sie była ná te
 nowine Jáśnie Wielmożna M. P. Márzałkowa / y
 prosiłabyś / poczekay ieższe okrutna śmierci / nie bierz
 mi tak milego Przyaciela. Porwałabyście sie M. M.
 PP. Kázanowscy / poczekay śmierci / nie gas ieższe tak
 świetnego Luminare Domu nášego. Porwałabyście
 sie Jáśnie Oświeceni / Jáśnie Wielmożni / Wielmożni
 M. M. PP. Senatorowie y Dignitarze / tak Koronni /
 iako y Wielk. Xięstwa Litew. y mowilibyście / poczekay
 śmierci / nie bierz nam tak milego Brata y Collegi ná-
 šego. Porwałabyś sie miła Wyzyzno / y mowilabyś /
 poczekay śmierci / nie bierz mi tak Wiernego Slugi y
 Wysokiego Dignitarzá. Ale y śmierci okrutney nie
 máš nic ważnego / nie pátrzałá ná vota náše / lámenty /
 y defl

Surgius
19 Mar

y defideria całej Wycyzny zdeptała / á Lastka Nadworni
na o ziemię vderzyła. Percussit puluere in terrā. Koń-
cząc Kazanie moje / imáginuie ia sobie pierrę Bego direc-
torá swiátá y Wycá nášego Adámá / ktoremu gdy o-
ieto rzady / złożonego z godności pokazał swiátu Bog
Wšechmogacy tymi słowy. Ecce Adam factus est quasi
vnus ex nobis. Augustyn s. te słowa tak tłumáczy. Iam *August:*
factus est ex nobis, qui fuerat in nobis. Ten ktory był *lib. 2. de*
miedzy námi / iuż iest rugowány z pośrzódku nas : ná *Genesi:*
które słowa wšytkie kreatury żáłośna Adámowi vczy-
nily condolencya. Ruşylá śmierć okrutna z pośrzód-
ku nas godney pámieci zeszłego J. M. P. Adámá Ká-
zánowskiego / Márśalká Nadwornego Koronnego.
Iam factus est ex nobis, qui fuerat in nobis. Wczyńmyż
temu drugiemu Adámowi Chrześciańska condolencya;
á lubo vsamy / że mu do niebá márśalkowáły wysokie
Cnoty iego / wyprawmy przecie zá nim gromádna pro-
sących modlitw ássystencya / á przy tey stráśliwej Ofie-
ze Páńskiey zgodnym záwołaymy głosem, Requiem
aternali dona ei Domine, & lux perpetua
luceat ei.

